

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Essé de doué ori in septemana
Joi a si Domineca.
Prețulu pentru Austri'a
pre anu intragu . . . 10 fl. v. a.
jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
trei luna . . . 3 fl. v. a.
Pentru Romani'a si Strainetate:
pre anu intragu . . . 14 fl. v. a.
jumetate . . . 7 fl. v. a.
trei luna . . . 3 fl. 50 cr.

Prenumeratiunea se face la Tipografi'a Trautner-Caroli'ana in strata domnesca Nr. 2, era, corespunzandiu la Redactiunea diurnalului Sit'a a ca' Peleriloru (Hutgasse) Nr. 1. unde sunt a se adresa tode scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc. Serisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.
Pentru insertiunea publicatiuniloru au a se respunde 10. cruceru de linia. — Prețulu timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se tramite deodata cu insertiunea, altmintrea nu se primescu. Unu uru' singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 16/28. aprile 1866.

Diurnalulu „Romanulu“ publica multime de sciri electrice d'in tote partile Romani'e, prin cari comunitatile cetatienesei multi-mescu d'in inima guvernului tierעי pentru ener-glea cu care au combatutu reactiunea ivita in Iasi, inspirata de a fara (de Rusi) si deresa de cãtra strainii acei-a pre cari patri'a romana i nutresce cu tote bunurile sale. Constatãmu cu mare bucuria si satisfacere faptul doveditu cu cea mai chiara evidintia ca in Romani'a de d'in colo de Milcou spretulu de separatismu nu esiste si ca romanii de acolo respingu cu indignatiune or ce presupusetiune in asta privintia. Diurnalele straine, chiaru si cele fran-cesi au fostu pre unu tempu seduse a crede ca Moldovenii ar dori desbinarea, asta-di se potu convinge despre adeveru si credemu ca ele voru grabi a indrepta opiniunea publica sedusa prin influentie contrarie intereselor romane. Poterile garanti voru primi negresitu informa-tiuni oficiose de la repsesentantii loru d'in Bu-curesci. Diurnalele cari impartesira intemplan-rea de la Iasi observara tote ca Russia e compro-misa prin acelu cravalu si nu intrelasara a trage atentiuinea conferintiei de Paris la acestu faptu de mare insemnătate pentru politie'a cea viclana a Russiei, care credincioasa traditiuni-loru sale urmaresce cu perseverantia planurile croite intr'alte tempuri, cari inse in epoca pre-sinte si cea vitoria, credemu in Ddieu si intru intieptiunea poteriloru garanti, ca va pati ru-sinea meritata. — In 9. aprile s'au inchiatu votulu pentru alegerea Domnitorului. Inca nu se cunosce rezultatulu d'in tota tier'a; in capi-talea Bucuresciloru 23.799 de voturi s'au pro-nunciatu pentru si numai 5 voturi contra. (Unulu au fostu a Dlui C. Bolia cu, pote fi ca dlui ar dori unu principe de semintia latina seu' daca' asta nu se pote, atunci mai bine unulu d'in tier'a decatu unu neamtu) „Romanulu“ dice ca libertatea intruniloru, liber-tatea deplina si nerestrinsa a preseii au incun-giuratu cu garantiile loru esprimerea opiniunii publice. Neci unu aginte alu politiei n'a luat parte la operatiunea votarii. Neci o pressiune d'in partea guvernului nu s'a facutu, acest'a i face onore. Domnitorulu dara e alesu, remane a sci ca primi-va seu ba si ca poterile garanti invol-se voru intru alegerea lui Carolu. Noi si pre acestu principe inca lu socotimu a fi numai unu expediente chiaru si la intemplanrea posibile candu ar primi si candu alegerea lui ar fi rati-ficata prin conferintia de Paris. — Inimiciei Romani'e si ai revolutiunii d'in 11/28 fauru a respanditu scomotulu ca ar fi a se lua inapoi pamenturile recunoscute ca proprietate a sate-niloru. Guvernulu prin o procliamatiune cãtra poporu respunde cu chiaretate si energia de-jo-candu uneltilorlu intrigantiloru.

In siedintia de asta-di a casei represen-tantiloru Ungariei s'au cetitu resultatulu al-gerii de alata eri (joi). Membrii alesi sunt acei-a pre cari i-a octroatu partit'a lui Deacu in con-tielegere cu stang'a. Siedule litografate se im-partise joi tuturor ablegatiloru ca se votisedie pentru comembrii insemnati in list'a litografata, majoritatea au primitu firesce, catu votisarea nu se pote numi votisare ci numai primirea candidatiunii octroiante. De altmintrea totu atãtu ca-ce in privintia respectarii nationalitatiloru putieni sunt in casa' reprezentantiloru de-putati de acei-a, cari ar cutedia se aiba alte pareri decatu a le lui Deacu si corifeii ce dau tonulu. Intre partit'a celoru d'in centru si d'in stang'a se escase certe a supr'a propusetiunii membriloru pentru cele trei comisiuni (uniune, nationalitate si regulamentulu casei) — stang'a incepu a protestã in contra purcederii centrului care nu voiã se traga socotela candidatoru stangei ci radimata pre majoritatea sa precum-penitoria voiã se dictedie. Centrulu vediendu amaritiunea stangei si temendu-se de vreu o

coalitiune eventuale se dede dupa peru si se derese alta lista compusa cu invoirea stangei, adeca list'a care se impartu la votisare. Daca stang'a avu cuventu a spue centrului ca in poterea numerului precumpentoriu pote se reesa cu candidatii sei dar atunci nu ar potè afirmã ca comisiunile estu modu alese ar fi resulta-tulu invoirii ambeloru partite, — avemu si noi totu dreptulu a imputa ambeloru partite (ma-joritatii fatia cu nationalitatile in minoritate) ca purcederea loru fatia cu noi dupa amenda-mentu au fostu arbitraria, dictatoria si vate-matoria, ca ce nu au luat in consideratiune dorintia nostra si a nume rau consideratu de felu si nu au consultatu vointia nostra in privintia membriloru cari ar fi fostu chia-mati a face parte d'in comisiunile pentru cestiunea uniunii si cea de rationalitate. Pen-tru acesta neconsiderare insultatoria mai toti deputatii romani (a fara de Hosszu, Gozsdu, Fauru, Ioanovicu, Ivacsovicu) si serbi esira d'in casa mai nainte de votisare. Acesti conde-putati ai nostri sunt alesi cate intr'un'a d'in cele trei comisiuni, speramu ca ei ca persone mai grate condeputatoru magiari si magiaroni voru contribu dupa poteri ca mediulocitori in cestiunea de nationalitate si voru face detor-intia loru fatia cu natiunea propria si cu trami-tietorii loru, cu atatu mai vertosu ca ei trebue se fie petrunsi de acea misiune care au pri-mitu-o, si de necesitatea de a sustiene in co-misiuni drepturile nationalitatiloru, sciindu preabine ca operetele comisiuniloru au mare valere in casa si prospectulu de a fi primite de majoritate, precandu amendamentele respec-tive voru fi delaturate prin majorisare silnica, era nu dupa dereptate, precum sciimu d'in esperintia si precum potemu prevedè d'in pre-despusetiunile membriloru majoritatii cari in poterea numerului numai catu nu ni-o spunu in fatia „sic volo sic jubeo“ nesocotindu ce va urma apoi si mai apoi. — D. Andreiu Mo-cioni, inca au fostu propusu prin majoritatea casei si suscepitu in lista, dar deprecandu insu-si — nu cunoscemu d'in cari motive — ceru si recumendã a se alege in locu-i frate seu D. Antoniu; D. Giorgiu Mocioni inca au fostu propusu de majoritate prin urmare fu asemene si alesu era d'entre serbii declarati se alese D. Sv. Mileticiu, care inse nu scie magia-resce, pote fi ca acestei impregiurari are de a se atribui alegerea lui. Noi am potè divina in-tentiunea fratiloru magiari intru alegerile loru, dar deocamdata vomu padu discretiunea ce ni-o impunemu insi-ne tragandu socotela impregi-urãrilor, pana mai apoi, candu rezultate ne voru deslega si de acesta delicatetia spontana. Majoritatea casei dupa socotela sa facea inse bine de alegeã si pre D. Babesiu, ca-ce atunci nimene n'ar potè avè cuventu ca romanii n'ar fi fostu de ajunsu respectati in comisiuni, si pote ca atunci neci D. Andreiu Mocioni nu deprecã alegerea sa. — D. Vlađu e alesu in comisiunea insarcinata pentru elucrarea regu-lamentulu casei, ca se nu se pota dice ca nu sentemu reprezentati si aci.

Foculu resbelulu austro-prussianu s'a stinsu dupa ce aceste doue poteri se invoira a de-sarmã, si se pare ca de ici inainte lupt'a cea necrunta se va contnuã si decide (dora) la Francofurtu. Singura noutate care alarma inca pre omenii pacii si anume pre bursari, pre marile poteri a baniloru, e scirea respandita mai d'inainte si reimprospetata pre tote dilele prin diurnalele de Vien'a ca Itali'a ar avè cu-gete dusmanose si s'ar pregati a suprinde pre Austri'a cu unu resbelu neacceptatu. Diurnalele italiensesci nu sci nemica despre armãrile acele infrosiate, despre cari vorbescu foile vienesse. De altmintrea usioru se pote pre-supune ca intemplandu-se resbelu intre Prussia si Austri'a, Itali'a cu anevoe ar si potè resiste pofteti de a incerca rumperea Venetiei, aci inse nu credemu ca guvernulu Italiei se va incu-metã a se mesurã cu singura Italia, pote

dora ca s'ar schimbã rolulu, adeca de ar incepe Itali'a si ar segundã mai tardu Prussia, ceea ce unoru politiei nu li-se pare a fi cu nepo-tintia; dar aceste sunt coniepture de a le pessimistiloru.

Delegatii d'itei croatice si a celei ungu-resci urmèdia lucrãrile loru. Adunãrile au unu caracteru de totu confidentialia. Pana acum numai atãtu s'a stracoratu, ca in privintia des-legãrii afaceriloru comuni delegatii Croatiei au datu carta alba (carte blanche) pre sam'a d'itei Ungariei. Unu faptu de mare insemnătate si dovada de mare incredere, de altmintrea asta e o politica buna care va usiorã multu si deslegarea cestiunii de unire a Croatiei cu Ungari'a.

Inca de pre tempulu candu se restituira seu mai bine se denumira de a dreptulu prin guvernulu cei doi vice-comiti (Fauru si Szende) d'in comitatulu Carasiulu primisemu informa-tiuni despre destituirea multoru deregatori ro-mani numai si numai pentru ca era romani, si despre sistematec'a persecutare a romanismulu intru acestu comitatu curatu romanescu, dar noi afara de o notiua scurta ce facusemu cu unu privilegiu — am tacutu, de atunci inse reulu cresce pre di ce merge si anarceea se pare a se incubã in acestu comitatu perduto, care n'a meritatu de la guvernulu asemene respectu ca si cele lalte. Carasiulu singuru in tier'a n'are comite supremu, cei doi vice-comiti precum amin-tisemu sunt numiti prin guvernulu (lucru anor-malu si abnormitate) si unulu celu primare se afla ca deputatu la Pest'a precandu colegulu seu a casa se pare ca vre se desorganiziedie comitatulu si se alunge si pre celu d'in urma notariu romanu d'in postu. Am dori ca se sciimu daca aceste cutediari se facu cu sci-rea guvernulu, a carui-a atentiune o tra-gemu cu asta cale a supr'a necuviintiloru ce se intempla in comitatulu acestu-a perduto, o dicemu inca odata, ca ce avemu informatiuni despre marsiavele tendintie a le unor omeni ce se dicu a avè parte de favorea guvernulu, care suferindu curgerea de pana acum a lu-cruriloru se compromite in ochii poporatiunii romane, si chiaru a natiunii romane, ceea ce nu credemu a fi intru interesulu guvernulu tierעי. D. Administratoriu se pare ca neci nu vede neci nu aude ce se intempla in Ca-rasiu, pote fi ca au acceptatu ca respectivii pre cari i dore se strige, o facemu noi in nu-mele loru si o va face in scurtu precum sun-temu informati o deputatiunea la D. Taver-niculu.

Diet'a Ungariei.

Siedintia publ. a casei repr. d'in 26. aprile.

Siedintia de asta-di se tienu sub presi-dulu lui Carolu Zeyk alu 2-lea vicepresied., protocolulu lu-duse M. Dimitrievis si pre vor-bitorii i-ar fi insemnatu V. Toth, inse de asta data a fostu scutitu de acestu lucru avendu cas'a a-si da numai voturile pentru alegerea celoru trei comisiuni: un'a pentru gafirea proieptulu de lege in cestiunea nationalitatiloru, alt'a in cestiunea uniunei Transilvaniei si a trei-a pentru esamiunarea regulamentulu d'fetale.

La recercarea presidulu, notariulu V. Toth areta casei scrisorile sosite. Se prezenteza si se iudruma la comisiunea verificatoria per-maninte credentiunalele lui Lad. Domokos alesu deputatu in cottulu Albei de susu, Fri-dericu Eitel si Georgiu Teutsch alesi d'in orasiulu si cerculu Cinculu-mare si a lui Carolu Morscher alesu in scaunulu Miercurei. — Mai multe petitiuni, — intre cari a lui Ant. Orosz, locuitoriu in Vien'a, care presen-teza d'itei unu planu finantiariu tragendu-i tota atentiunea asupra-i, produse ilaritate in casa, — se indruma la comisiunea petitiunaria. — Apoi se dederã voturile pentru alegerea

comisiuniloru amintite. Resultatulu se va face cunoscutu in siedinti'a venitoria.

Presied. face cunoscutu că vineri nu se va tiene siedintia, ci in asta di notarii voru numeră voturile si comisiunea verif. si-va gata lucrarile. Sied. urm. sambata la 10 ore.

Siedinti'a públ. a casei repr. d'in 28. aprile dură numai 1/2 de ora. Se incepū la 11 ore totu sub presidulu vicepresied. Carolu Zeyk si inainte de tote se fece cunoscutu resultatulu votării de alalta-eri.

In comisiunea pentru cestiunea natiunitătilorū s'au alesu: Iuliu Andrásy, Petru Ambrust, c. Ales. Bethlen, Sam. Bonis, Stef. Bránováczy, Ales. Cseh, Petru Csernovics, F. Czorda, V. Dapsi, B. Jos. Eötvös, Joane Fauru, F. Fridetzky, Stef. Gorove, Manuilu Gozsdū, Jos. Hosszu, Lud. Horváth, Georgiu Joancovicu, c. P. Kálnoky, Carolu Kerkápoly, Paulu Kubitza, c. G. Kuhn, Egid. Lehoczky, M. Lonyai, St. Markos, Svet. Miletic, Antoniu Mocioni, P. Nnyári, Fr. Ocsvay, G. Piller, b. Frid. Podmaniczky, c. Ged. Ráday, P. Som-sich, Hen. Stefanides, Jos. Szaplóczay, Ad. Szentiványi, M. Szentkirályi.

In cestiunea uniunei tranne: Fr. Deák, c. Jul. Andrásy, c. Apponyi, b. Alb. Bánffy, M. Berde, c. J. Bethlen, Vas. Bezeredy, Fr. Bömches, Alesiu Dózsa, V. Drottloff, c. St. Eszterházy, Sal. Gajágó, Col. Ghyczy, Stef. Gorove, Jos. Hosszu, bar. Gavr. Kemény, b. Stef. Kemény, Gavr. Lonyai, Gav. Lator, c. Em. Mikó, Mih. Mikó, Lud. Mocsáry, Lud. Miskolczy, Joane Moldovanu, Ales. Nagy, P. Nyáry, Ales. Nikolits, Jac. Rannicher, bar. Lud. Simonyi, Ign. Somosy, Car. Szász, c. D. Teleki, Col. Tisza, Lad. Tisza.

Pentru elucrarea regulamentului casei: b. Lud. Ambrozj, Lnd. Binder, Lad. Böszörményi, Ant. Csengery, T. Damaschin, M. Dimitrievics, Jos. Draskoczy, Lud. Erős, b. Jos. Eötvös, Em. Csengery, Leop. Fülöp, Col. Ghyczy, Em. Ivánka, Ign. Kácskovicz, bar. Sig. Kemény, P. Királyi, L. Kovács, Georgiu Mocioni, Lud. Pap. St. Perczel, Ferd. Ragályi, c. Lad. Ráday, Ludv. Salamon, c. Jul. Szapáry, Gr. Székely, Lad. Tisza, C. Torma, Laur. Tóth, W. Toth, Sam. Tury, c. Ant. Zichy, c. Fel. Zichy, c. Jos. Zichy si Aloislu Wladu.

Se verificara apoi unanimitatei cei trei deputati d'in Ardelu, a caroru credentiale se presentaseru in siedinti'a de Joi si cu aceste se incheiă siedinti'a.

Diplom'a d'in 20. opt. 1860, e emanciparea politica a romaniloru.

Il y a des mots qui contiennent la vie ou la mort des peuples, il y a des minutes qui decident de l'avenir du genre humain. *Lamartine.* (Sunt cuvinte cari contienu vietia sau mortea poporeloru, sunt minute cari decidu de venitorulu neamului omenescu.)

Lupt'a incalcrata intre constitutiunea feudală si intre constitutiunea imperială a carei fundamentu e diploma d'in 20. optovre, adeca: lumin'a si intieleptiunea secului s'apropia de sfersitu. Vomu vedē carea va reesi invingatōria. Ceea carea infeuedia guvernulu si legelatiunea ei numai in una natiune, carea dice că legea e natiunea magiara, si celelalte natiuni su-nescē servi sēu multu putienu nescē libertāni, ceea carea degrada, depōseda decurona milionele de omeni egali in drēpturi politice, carea asiēdia civilizatiunea, generatiunile, secele in proprietatea natiunei magiare, ea asiē numai ea sfigura sē pota despune de ereditatea lui Domnedieu; sēu ceea (dīpl. si const. imper.) carea se vede a avē misiune de a restituē poporeloru foste-neindreptatite titlurile, drēpturile, mintea, libertatea, voluntatea, si interesele lorū in manile lorū proprie, carea se nesuesce a substituē mintea in loculū prejudetului, dreptulu in loculū usurpatii, egalitatea in loculū privilegiului, libertatea in loculū servitutei in guvernule societătilorū. Ceea carea se lauda că puterea ei su-cele diece secle trecute; sēu ceea carea dice că puterea ei e presentulu adeca concurenti'a milionorū. Ceea carea si fondēdia politica sa in castele privilegiate; sēu ceea carea si basēdia politica sa pe interesele natiunitătilorū. Ceea carea nu vre se transige cu abitudinea (obiceiulu) dreptulu istoricu, vre cerbicosu a conservā si numele si esinti'a, sēu ceea carea vre sē puna căpetu dreptulu istoricu, conservandu esinti'a si suprimendu numele, strigandu in audiulu lūmei civilizate că in secululu alu XIX. ori ce constitutiune, fia ace'a vechia ori moderna,

ea au devenitu s proprietatea natiuniloru foste neifeudate. Ceea carea vre se fondēdia o imperatia magiara, in care libertatea politica a cetatieniloru magiari supune de sine sclavagiulu politicu a celorlalți cetatieni de alte limbe, in carea vre se fonlēdia totu atâte aristocratie politice, pe cātē nunicipie si comitate sunt, in carii ele sē guvenēdie sīgure dupa ideile si interesele lorū eschisive, impunendu celorlalte natiuni nescē confitiiuni, nescē garantie, nescē esclusiuni, nescē indīgnitāti, in fati'a carorū natiunile remanu eschise d'in corpurile electorali, se desbraci de drēpturile civice, si de esērcerea functiunilorū publice; sēu ceea carea vre sē intemeiēdi unitatea imperiului austriacu sub a carui scuti remanu autonomele si independintiele tierelorū asēcurate in ceea ce privesce legelatiunea civile si administratiua, in carea esistinti'a si prosperarea natiunitătilorū remanu neatacate de ambitiunile natiuniloru istorice, pentru-cā elementele condiituniloru electorali su-scrutate acolo unde ele esistū in amendoue natiunile, dara nu acolo unde ele esistū numai in prestigiulu si in privilegiurile natiuniloru istorice, ele su-cautate in atotū-potētia, in voluntatea, in fundamentulu poporelorū. Unitatea imperiului atīnge nemedilocitu isvorele primitive vitali ale poporeloru, dara nu numai unele ramuri ale castelorū istorice, d'in ele numai pote renascē puterea cea supraumana si immensa, carea potē reproduce o voluntate lapidara egala resitintielorū, si unu devotamentu aptu de a sta frunte pericleloru d'in afara. Antāia atīnge pamentulu si elu renascē, intogm'a si unitatea imperiului atīnge poporele spre a-si potē spriginū pe ele renascērea-si de putere mare, sub forme moderne guvernamentale. Unitatea magiara atīnge in constitutiunea sa milenaria si in ceea modificata d'in 1848. dupa principiele moderne numai pe burgarimea, pe privilegiatii, pe natiunea magiara, pe celelalte popore inse le lasa in afara de constitutiune, ea servesce numai pe cele d'in antāie, premunindu-se cu ele in contr'a cestorū d'in urma, ea-si fauresce doue poteri repulsive, sub a carorū ciognire ea va cadē totu de un'a nepotincioasa si umilita.

Lupt'a disei e aproape de fine, manifestulu imperiulu d'in 20. septemvre 1865 dise că campulu e deschisu totoruru poporeloru monarciei spre a potē decide despre vietia lorū politica. In diploma d'in 20. optovre 1860. diarimu jureprudintia politica moderna emanata de la monarculu, in carea poporeloru de d'incolo de Lait'a li-se apromite o vietia constitutiunala, poporeloru inse cestorū de d'in coce de Lait'a foste-despoiate de drēpturile politice li dice că: constitutiunile vechie sunt si a lorū proprietate, intogm'a precumu ele sunt si proprietatea castelorū foste-ifeudate, va se dica egalitatea politica e intemeiata. In faci'a acestui fenomenu modernu grandfosu si infricosiatu privilegiele sunt nimicite, barierele prin carii castele au fostu ingradite, sunt cutrupite. In faci'a acestei aparitii dīvine, neci unu omu nu mai pote fi deificatu, neci o familia nu mai pote fi in afara de lege, neci o casta a buna-ora ca sachsenlandulu nu mai pote fi in afara de egalitate politica, nu mai pote subsiste neci o fictiune politica, carea sē supuna in filu, geniulu sēu virtutea tata-ne-seu, carea se deea unoru natiuni, a buna-ora magiarilorū, ereditatea comendamentului, si altorū a buna-ora noa romanilorū ereditatea obedintiei. Diploma d'in 20. optovre e mintea omenesca, e sīgura legitimitatea puterei, ea e adeverat'a putere a guvernamentului, care e a totoruru poporeloru, ēra nu numai a poporeloru istorice, ea e rotatiunea guvernamentului calcata pe rotatiunea perpetua a poporelorū si generatiunilorū lorū, carea nu se acatia, carea nu infeuda venitorulu de trecutū, carea nu immobilisedia neci legea neci mintea, fāra dupa esemplu naturei va durā, reinnoindu-se neintreruptu ca si natur'a. Diploma d'in 20. optovre e form'a guvernamentala facuta dupa chipulu omului inaintea carei ambitiunile natiuniloru istorice setose dupa gloria si mariri oprimatorie amutiescu si desparu ca si intunērculu in faci'a sorelui, ea e realitatea politica, si fiinducā ea e realitatea politica, ea e de-odata si justiti'a, carea impartiesce nivelisedia egalitēdia drēpturile, titlurile, superioritātile, functiunile, interesele claselorū intre ele, si a cetatienilorū intre ei. A esitā sub unu momentu decidatoriu in alegērea acestorū forme guvernamentale; adeca: a acceptā form'a guvernamentale magiara, carea nimicēste autononiile si independintiele tierelorū, carea ucide poporele moralmente, carea nu recunoscē drē-

puri politice, romanilorū prin urmare neci patria, carea nu te lasa sē prosperedi ca natiune a casa in vatr'a strabunilorū, sēu a temporisā pe langa diploma d'in 20. optovre; insemnēdia a fi perdutu. Romanii d'in Transilvani'a precumu si cei d'in Ungari'a nu au alta alegere de a face! diploma e ultimulu cuventu a transigarilorū, precumu conservarea natiunitătei nostre e ultim'a tinta a nesuintelorū romane, e necesariu a o acceptā si a o aperā, sēu a vietiu cu morte rusinatoria a poporeloru, carii si-venu vetrele si dieii lorū inimicilorū in pretiu de rescumperare a vietiei lorū celei ignominioase. In diploma e ascunsu clinodulu mantuintiei poporelorū, in afara de ea totu e caote, totu e periclitare, ea e antāulu monumentu care ni apromite patria si drēpturi politice, trebe sē ne acatiāmū de ea cu mani si cu piciorē, sē o spriginimū de omnipotētia voluntăti nostre. Ea e unu omagiu cu care Corona ne cinstesce, numai cu ea putem noi cesti condēmnati la o perpetua ingnorare de natiunile istorice, a redicā cuventulu de pe tribuna, sēu de pre masin'a preseii, spre revindēcare partiumurilorū sēu spre aperarea independintiei Transilvaniei. In afara de diploma ignorandu-o neacceptandu-o provocāriile nostre la dreptulu publicu transilvanu si ungaru, la tractate, diplome, artēci dietali suntu ridicule, sunt insotite de risu de compatimire, sunt espuse consacrii publice inimice, pentru că ele nu su-proprietatea poporelorū oprimate, ci su-proprietatea poporelorū oprimatorie. Candu romanii oprimatei politicesce in Ungari'a si-au redicatu cuventulu, că ei primescu constitutiunea, pe carea monarculu li-au oferitu-o in diploma d'in 20. optovre? neci o data! neci in presa! neci de pe tribuna d'in an. 1861! neci de pe cea d'in an. 1866! asiē-dara romanii in Ungari'a aparū ca instrumente in rangulu oprimatorilorū, d'in contra, candu magiarii, oprimatori, au oferitu constitutiunea lorū milenaria, si ceea modificata d'in 1848. si romanilorū oprimatei, ca o proprietate si a lorū prin organele preseii, sēu prin confesunarea unei legi electorale sanctiunate de monarculu, prin carea oprimatei romani se devina natiune politica? neci o data! neci in diet'a d'in 1861, neci in cea d'in 1866, asiē-dara a sta uimitu in unu asēmene momentu! nu insemnēdia a-ti fauri cu manile proprie catenele sclaviei?!

Romanii ungureni adunati ca deputati in dieta spriginescu trecutulu, de triumfarea principielorū moderne neci că-i dore capulu, ei se insotiescu oprimatorilorū nostri seculari si respingū diploma si constitutiunea imperiala, unic'a mantuintia, unic'a garantia, unic'a initiativa facuta de monarculu, prin carea poporele se asiēdia in drēpturile lorū cele sacre, neincetatu denegate, si in fati'a lorū disputate de natiunea demnitōria, dicandu că in Ungari'a numai una natiune politica subsiste, si că aceea e cea magiara, acestu afrontu insultatoriu i-lu primescu romanii cu fruntile adancate, dicandu insarcinatulu lorū, că romanii sunt perfectu indestuliti cu sentintia condemnatoria, că romanii sunt gata a mai suportā catenele unii poporū judecatu la sclavia politica, că romanii voru fi mandri, daca prin servituriile patrate patriei, voru fi asiē de norocosi de a castigā titlulu celu mare de „cive magiaru.“ A buna sama ei voiescu poporulu romanu intradecinatū de secle in Transilvani'a si Ungari'a a-i crol sorte maselorū de poporime d'in republicele antice grece si romane, unde masele nu erau nimica, unde ele formau scāriile prin cari liberii civi greci si romani se innaltiau in culmea marilorū, unde liberii civi greci si romani formau totu atâte republice aristocratice, pana-candu masele formau totu atâte turme sclavite. Si ore noi, ca civi romani sē nu potēmu contribul la prosperarea la inflorirea patriei, fāra numai ca civi magiari, sē fimu condēmnati a blastemā a abrogā pana si numele de romanu, sē ne revoltāmū in contr'a naturei, că ne a creatu aceea ce suntemu, si nu aceea ce nu suntemu. Monarculu garantēdia in diploma d'in 20. opt. tierelorū independintia si autononi'a lorū, dice cătra poporele foste neindreptate si indreptate, că de aici inainte avēti drēpturi politice, vē poteti folosē de constitutiunile avitice, cu manoper'a lorū vē poteti desvoltā prosperā, fiesce care in elementulu sēu, in care Domnedieu ve au creatu. Sub condiitune inse, ca si voi se cēdeti unele prerogative avute d'in atributule legelative, ca si voi sē contribuiti la intarirea si marirea unităti imperiului, ca si voi (poporele) sē vē inchinati cu umilitia inaintea marli si grandfosulu fenomenu de unitate mo-

derna, ca âdeca tieretele sîngurâtice sê nu despuna isolatu de visteriele si sangele lor, sê nu despuna de capulu lor de pensele acestoru doue poteri vitali in prejudetiulu intregului corp austriacu, cã-ci vedeti bine, cã aceste facu o parte d'in visteriele si sangele generalu alu Totului, cã de ele numai Totulu pote despune, cã ele nu potu fi disîpate dupa capriciulu sîngurâtelor tierete fãra scirea Totului. De aceea ve propunu acceptarea constitutiunii imperiale d'in 26. fauru 1861, cu a carei-a manopere poteti creã si disîpsã aceste doue poteri, se intielege de sine cu intevenirea toturor poporeloru indreptatite si foste neindreptatite prin factorii loru politîci era-si pe calea constitutiunale. Firesce cã nãscerea acestui monumentu nou constitutiunale cutriera, sgu-due fundamentele d'in fundu pana in culme a le edificiului constitutiunale invecitu, muceditu, putreditu, i causedia nesce tîpete si urlãri infioratorie de espirarea drêptului istoricu intiepenitu, se curma pentru totu-de-un'a nesuintia dupa supremãtisare si marire natiunala, inse pagub'a espirãrii drêptului istoricu intiepenitu, se afla in altu folosu de o immensitate nespusa a progresului; âdeca: in triumfarea naturei, in triumfarea milioneloru, in triumfarea causei neamului omenescu, in asiedierea adevaterelor principie, pe cari legelatiunea civila administratiã, finantiala, belica sunt puse, la cari toti concurgu, si d'in cari toti se impartiescu, era nu numai pretendintia drêptului istoricu.

Lucru admirabilu si vrednicu de condamnare si compatimire! Neci o voce romana nu au resunatu, neci in cas'a ablegatoru neci in a boieriloru, carea sê fie spriginitu in numele oprimatiloru institutiunle renovatrice si paterne a le monarcului, nimene nu au vorbitu la pasagele adrese in favorea acceptãrii diplomei d'in 20. opt. 1860. si constitutiunii imperiale d'in 26. fauru 1861, pote cã romanii reprezentanti si demnitarii inca nu sunt petrushi de acelu adeveru, cã triumfarea causei natiunale e conditiunata de la triumfarea acestoru doue acte de statu, si cã cadindu aceste, cade si caus'a natiunale. Cã cadindu aceste, poporele oprimatorie intrã in drepturile loru pristine, poporele oprimate sunt era-si condamnate la continuarea suportãrii insemneloru ignominioze de umilintia si sclavia loru seculare. Destulu cã reprezentantii si demnitarii romani multi putini sau inocitu cu politîciã magiariloru, si poporele setose dupa emanciparea politîca, au perdutu in ei unu votu respundietoriu la manifestulu d'in 20. sept. 1865. Unu sînguru deputatu alu Diarandului s'a incumetatã a aperã autonomiã si independintia Transilvaniei, si revindicarea partiumuriloru, inse cumu? nu cu armele sale, ci cu cele, cari suntu proprietatea antagonistiloru eterni ai romaniloru. Elu (dep.) se vede noroitã si innecatã in dreptulu publicu ungaru si transilvanu, si nu e capace de a se smulge d'in elu; intogma ca si bietulu omu pe carele intunericulu noptiei aruncandu-lu in noroiulu si clic'a unui lacu, pieru in elu si e prada altoru animale, pe langa tote incordãrile si nesuintiele de a scapã de fatalulu lacu. Unde su titlurile D. Dr! in poterea caroru-a au devenitu romanii d'in Ungaria si in proprietatea drêptului publicu ca natiunea politîca? Nicairi! Romanii d'in Transilvania au devenitu, ce e dreptu in proprietatea dreptului publicu transilvanu, fiindcã ei au acceptatu diplom'a, si patent'a in congresulu natiunale d'in aprile 1863, si in diet'a legalmente convocata de monarculu in 1863. si 1864. proprietatea lui, inse e denegata si disputata pe unu momentu de antagonistii deveniti la putere, cã-ci vedi bine cã acumu e lupta intre trecutã si prezentu, âdeca, intre morti si vii si cã lupt'a transformãrii societãtii noue dupa principiele moderne trebuie spriginitã d'in tote poterile de poporele foste ignorate, ca nu cum-va edificiulu vechiu sê se reparedie, sê se intemeedie cu materialulu poteriloru nostre vitali in folosulu oprimatoriloru, si in detrimentulu oprimatiloru! Cãndu romanii d'in Ungaria au conlucratu la triumfarea acestoru doue acte de statu, au secundatu pe romanii d'in Transilvania intru reportarea unei invingeri complete asupr'a lumii vechie carea si acumu tiepe pe lumea noua in catusiele umilintiei? Mai antãiu e necesariu Dle Dr. a conlucrã, ca aceste acte de mare importantia sê reãsa invingatorie, ca sê potemu deveni si noi romanii proprietari perfecti si neconturbabili ai dreptului publicu ungaru si transilvanu, sê ne potemu si noi incungiurã cu barierile constitutiunale, sê ne potemu si noi aperã cu armele magiariloru independintia

Transilvaniei si revindicarea partiumuriloru. Dara cine se ne faca pe noi proprietari ai constitutiunii avitice? magiarii nu vreu neci decum, odatu cu capulu! diplom'a d'in 20. oct. si constitutiunea imperiala ne aru face! inse reprezentantii si demnitarii adunati in sesunea presinte au observatu tacerea pescelui in privintia lor, si au svirlitu caus'a natiunala cu trei patrarie de sece inderetru. E dulce si frumosu a aperã interesele vitali ale natiunii, inse atunci âpera-le cu armele nostre naturali si moderne, âpera-le in sensulu spiretului modernu domnitoriu, susutiene diplomei d'in 20. opt. si patent'a d'in 26. fauru 1861. si atunci ai aperatu autonomiã moderna a Transilvaniei, atunci ai contribuitu la construirea edificiului nou, in care natiunea romana se afle mantuintia in tote raportele sale materiali si spirituali. Si ce feliu de soi de autonomiã si independintia ai aperatu in amendamentulu propusu dietei, si ai consultatu romaniloru d'in Transilvania cu armele scose d'in armamentariulu drêptulu publicu transilvanu ca sê o âpera in una rogare umilitã susternenda monarcului? de buna sama ai aperatu si ai consultatu autonomiã si independintia substatuta pana in an. 1848. Atunci ai aperatu si ai consultatu o absurditate enormã, pe carea spiretulu de acumu domnitoriu nu o pote suferi, neci d'in punctulu de vedere romanu, neci d'in celu alu unitãtii-magiare, neci d'in celu alu unitãtii imperiului austriacu. Nu d'in punctulu de vedere romanu, cã-ci autonomiã si independintia Transilvaniei in sensulu drêptulu publicu transilvanu, nu e altu ce-va de câtu sclaviã nostra secularã. Nu d'in punctulu de vedere magiaru si austriacu, cã-ci unitatea tiereloru e unu progresu modernu alu civilizatiunii, a sta inse in contr'a acestui torinte cu nesce arme ruginite d'in secelele trecute, devenite in seculu prezentu nepotintioze si ridicule, insemnedia a te espune blamului si persifiãrilor generale. Inchiaiu cu intrebarea, ce unitate ni garantedia noe romaniloru vietia nostra politîco-natiunale? autonomiã si independintia Transilvaniei? Unitatea magiara? pe carea ai avutu norocire a o presentã monarcului, ca membru alu insarcinatului comitetu de a immanuã Adres'a, sãu unitatea imperiului austriacu, pe carea nimene d'entre membrii romani reprezentanti si demnitarii nu au spriginitu-o, si in carea jace emanciparea politîca a romaniloru ungureni si transilvaneni.

Logosiu, 6/15 aprile 1866.

© Chiaru acumu, candu Parintii Patriei adunati in Dieta, se consulta despre luandele mesuri, si creandele legi, cari sê servescã spre innaintarea fericirii patriei si a cetatieniloru, si intre cari ca un'a d'in celea mai principali va sê figuredie aducand'a lege despre multumirea natiunitãtiloru pre bas'a dreptatei si a fratietatei, — chiaru acumu, dicemu, de si cu anima renitente, inse amesuratu regardului, cu care suntemu datori publicului nostru, si causei nostre celei sante, ne vedemu siliti a aduce la cunoscintia publicã o procedura oficioza a organeloru de capetenia a Comitetulu nostru, ce ar face onore si sistemii pasiesci d'in tier'a turcesca, si care e o ilustratiune minunata a fratietatei magiare desu laudate fatia cu Romanii.

De câtu-va tempu incoce observãramu acũ d'in partea Cãrmei comitatense o rigorositãte si asprime neindatenata fatia cu deregatorii romani, pana ce d'in contra deregatorii neromani, si anume magiarii se traptedia cu o crutiare batatoria la ochi. Amu potẽ sã aducemu fapte esemple inante; de astadata inse mai tienemu inante ochiloru proverbiulu cunoscutu: Exempla sunt odiosa. — Numai casulu d'in urma nu e cu potintia alu retacẽ, — pentruca acest'a mirõsa a persecutiune sistematãca.

Casulu e acestu-a :

Nu de parte de Logosiu e comun'a cu numele Logosielu. Aici este, sãu mai bine a fostu unu notariu romanu cu numele Arone Damaschinu, care acestu oficiu lu-porta acuma de 5 1/2 ani. — Sînguri dusimani densulu trebuie sã recunosca, cã elu a fostu unulu d'entre cei mai bravi, mai sînguintiosi si acurati notari ai comitetulu. Nemicu nu i-s'a potutu imputã, nu abusu de oficiu, nu exactiuni, nu lene si nepasare in ducerea oficiului. — Si totu-si densulu e suspinsu, e demisu d'in oficiu. — Pentru ce? va intrebã cetitoriu: êca d'in o causa de totulu simplã, care vine descriã mai la vale, si care prin respectivii monopolisatori ai poterei de fatia s'a intrebuintatu ca pretestu bine venitu spre a eserice o resbunare infame natiunale si partesana.

Nu cugete on. cititori cã esagerãmu. Ast'a neci candu n'a fostu datin'a nostra. Judece sînguri.

In acelu cercu notariale, de care afara de mai

susu amintit'a comuna sê mai tienu doue alte comune: Jen'a, si Gavosdia, au fostu remasu socotile comunali nerevedite de vr'o 4 ani. Ce a fostu caus'a intrelasarei? nu scimu, neci cã voimu a cercetã, nu se tiepe de obieptulu nostru. — Destulu cã Cãrmea comitatense de fatia, — carea si acumu prin si cu o fictiune gigantica se subscrie „Universitate Comitatense“, — inante de catu-va tempu, in locul fostulu Esactore romanu in acelu cercu, a substituitu pre altulu mogiarisatu cu numele Tóthváradi (fostulu Taglieber), si acestu-a pentru susceperea revisiuniloru destinã o di in comun'a Gavosdia, si lu-avisã oralminte pre notariulu ca in acea di se fia de fatia cu totu poporulu in birtu, la acestu actu oficiosu.

Notariulu cu o di mainainte vine la Logosiu, merge la D. Esactore, si lu-capacitedia, cã dora nu s'ar conveni a tienerevesiunea in birtu (proprietatea privata a Dlui Szende Zsigmond, Tatalu vice-comitelui primariu de acumu) ci in unu edificiu comunale, care ca mai potrivitã s'ar socoti scol'a, fiindu diua prefiptã chiaru Joi, si asiã di de recreatiune pentru scolari. — D. Esactore, sã inviesce; si asiã notariulu a dou'a di adeca Joi, in 29. martiu c. n. si aduna poporulu de tempuriu, mai nainte de sosirea Esactorelui, la scola, unde acceptau cu totii.

Mai tardu sosesce si Esactorele in comuna, condescinde la birtu, si tramite la scola ca se mergea poporulu adunatu la cuarteriulu lui. In poporu se nasce resensu, se audu vorbe si espresfuni de neplacere; se alege o deputatiune de 4 membri d'in poporu, care sã mergea la birtu la D. Esactore, si sã lu-roge ca se vina la scola, unde e totu poporulu adunatu. D. Esactore li respunde cã elu nu merge la scola, ci poporulu si notariulu se mergea la elu, pentru cã „nu stapanulu merge la sluga, ci Sluga la Stapanu.“ (Ce brutalitate! R.) — Acestea cuvinte va tematore iritedia animele, si poporulu se imprasceie câtra casa, fãra de a merge la birtu la D. Esactore.

D. Esactore in urmarez acestora face o aretare la „Universitatea Comitatense“, ori la judele cercuale, pãresce pre Notariulu Arone Damaschinu, si invetiatoriulu locale, i-infera pre ambii de atutiatori locuitoriloru d'in comuna si anume pre notariu de neobedientu in lucruri oficioze.

„Universitatea Comitatense“ (se intielegi: D. vice-comite primariu), tramite de locu, — pentru cã grab'a a fostu mare de totu si erã periculum in more — in fatia locului o comisune investigatore in person'a Dlui jude cercuale respectivu, asãmenea magiaru, investigatiunea ce face, cumu se face, se asculta martori mainainte bine informati, si dusimani cunoscuti ai notariului, se asculta si vr'o doi d'entre 36 martori ai notariului, punenduli-se intrebãrile astfelu de crucislu curmedislu, in câtu sermanii omeni sînguri nu sciau ce sã respunda, se iau fastunile loru la protocolu dusu in limb'a magiara, carea ei nu o intielegu, — si in fine finaliã reese cã notariulu si invetiatoriulu intrãdeveru (?) au revoltatu pre poporu incontr'a maritulu Esactore.

Deci „Universitatea Comitatense“ in urmarez acestora pre notariulu A. Damaschinu, ca pre unu atutiatoriu neascultatoriu, si turburatoriu de pãcelu suspinde, si lu-dĩmite d'in oficiu.

Apoi ce e mai de parte? Nemicu. — Unu omu cu familia, unu individulu altcumu de toti ca omu de omenia cunoscutu, si care altcumu oficiulu sãu l'a priceputu, si l'a portatu cumu se cuvine, a remasu fãra pane; apoi cu unu romanu avemu mai putieni in dirigatoria. Ce mai lucru mare? Sã vedã elu!

Asiã, sã vedã elu! Inse rogamu cu totã seriozitãtea si pre Incl. Universitate comit. se vedã si dens'a ce a facutu? — Unu lucru pana acumu mai cã neauditu. — Unu conflictu simplu — precumu se vede, personale, — suprafaciale l'a cualificatu de unu actu revolutiunariu, care candu s'ar fi constatatu precumu se cuvine, ar fi trebuitu se traga dupa sine nu numai simplã dimiterea in culpatorulu d'in oficiu pre calea disciplinare (precumu se esprime decretulu de suspensuni) ci inactionarea lui instantenea. — Diserãmu, cã totu lucrulu a fostu unu conflictu simplu personale, si pre langa acest'a remanemu, unu conflictu de subordenatiune, apucatu ca de coma spre a compromite pre notariulu Damaschinu; unu conflictu, pre care deca lu vomu analisã nepreocupati, si deca le vomu esaminã conscientiosu impregiurãrile ce au precesu, si intre cari s'a intemplatu, va trebui sã devenimu la acelu conclusu: cã deca a avutu aici locu, nu suspensiune de oficiu, pentru cã acest'a erã in ori ce casu o pedepsã pre aspra, ci o dogena, o reprobare etc., ast'a o meritãtu insusi Esactorele respectivu, era nu notariulu.

Noi ni vomu probã asertulu.

Existe ordenatiune d'in a. 1865. pentru cerculu acel'a, si asta-di statatore in vigore, pentru ca nerevocata, in poterea carei-a esactorele numai d'in demandatiunea respectivulu Jude cercuale, si in presintia acestu-i-a, sãu a jurasorelui lui, pote se intreprinda revesiunea socotiloru comunali. In

contra acestei ordinațiuni a pecatuitu esactorele, pentru că numai de sine a voitu să revădie socotile comune Gavosdia, fără intreprinderea autorității politice, (si ne rogăm de iertare dacă ni exprimem acea convingere că esactorele nu e autoritate politică), — și încă ce felii de socoti?! De patru ani nerevedite, de la mai multi fosti judi comunali, prin urmare socoti forte probayeru incurcate, ma datatorie de ansa la dispute si certe între respectivii interesati, cari a le compesca, precuma si a judeca preste valoarea cutarui documentu perceptiunale ori erogatiunale se tiene de sfer'a judeiului cercuale.

Dacă notariulu si poporulu numai si numai d'în acestu motivu si-ar fi denegatu colucrarea, — ce'a ce notariulu dupa ce s'ar fi convinsu despre nefinti'a de fatia a autorității politice nesmintitu ar fi si trebuitu să face acela si, — atunci nu numai că n'ar fi fostu culpabile, ci si-ar fi implitu chiaru detorinti'a.

Asemenea se aude că ar esiste alta ordinațiune, — dar' si de n'ar esiste, natur'a lucrului ar' aduce cu sine, — ca agendele oficiose si anume revediunea socotiloru, se nu se suscepa in birtu macaru in o chilia a birtului, candu spre acestu scopu se pote folosi alta localitate mai potrivita, a comunei proprie. — La acest' ase indetoresce ori care deregatoriu prin respectulu si reverinti'a cu care trebuie să fia cătra oficiulu s'eu si agindele sale oficiose; dar' anume in catulu revediunei socotiloru prin acea consideratiune, că escandu se preusioru certe între respectivii interesati, acestea numai decâtu potu se degenere die in escese făptece prin intrebuintarea beutureloru spiretuoze iritatorie si mai tare de anime si patime, la ce in birtu, jace ocașiunea cătu mai aproape.

Ore fost'a respectivulu esactore luat la intrebare, pentru ce nu s'a tenuu de convorbirea preavuta cu notariulu ca se revădie socotile in scola? Pentru ce l'a alesu densulu birtulu de loculu functiuniloru sale oficiose? Ore nu eră scola locu mai cuviinciosu? Apoi ore cu atât'a regardu nu e detorin unu esactore poporului, ca sciundu-lu adunatu in unu locu, si inca in unu locu de totulu potrivit, se se ostenesca singura pana la elu? Ore poporulu e pentru esactore, s'eu esactorele pentru poporu, de la care si dupa care si trage si leaf'a?

Noi nu ne indoimu neci pre unu minutu a o dechiară acesta procedura a D-lui esactore de damnable in tota privinti'a, carea singura a fostu cauz'a urmateloru neplaceri si conflicte si carei-a i-a mai impusu coron'a cu o denunciatiune falsa, carea unu omu de omenia i-a constat chiariu oficiulu. — S'eu dora s'au fauritu tote acestea intr' adinsu (De a buna sama Red.) ca se se afle nodu in papura? si ca se se gaseasca unu motivu vile spre a se apuca cu sil'a de cine va?!

Noi si aici intarim, că deca notariulu si poporulu numai si numai d'în cauz'a localului si-a denegatu compartitiunea, au avutu totu dreptulu, si nu notariulu ci esactorele merita pedepsa.

Inse, dorere! că trebuie se devenim la acea convingere, carea nu ne sfiuma a o si enuciă, cumca alii voru fi avutu interesu, de alu marcă pre notariu à tout prix de escitatoriu si agitatoriu, cu scopu ca s'eu lu lapede d'în oficiu.

On. publicu cetitoriu se va potè dora oriendat in catu-va, dacă aici vomu inregistră o fapta. Notariulu de sub cestiune cu ocașiunea alegerei ablegatiloru, in contra indrumarei de la mai marii s'ei capetate, cu alegatorii cercului s'eu a statu in partea candidatului Romaniloru, er' nu in partea candidatului partitei neromane. Ni-se pare, că hinc illae lacrymae!

Tristu lucru, dacă pentru pareri individuali politice ori naturali e cine-va espusu unei persecutiuni sistematice pana si ad saccum et peram. — Comendâmu acestu incidinte atentiunei aceloru confrati ai nostri multu stimati cari nu recunosc a fire Epimetei prin ace'a, că vreu cu tota sinceritatea, si fără reserva a deslegă intrebarea natiunale pre calea legii, si pre bas'a dreptatei si a fratietatei.

Pote voru dice multi, pentru ce atâte vorbe pentru unu notariu comunale? — Inse noi respundem: aici a vorb'a despre unu omu de omenia, care cu nedreptulu s'a lipsitu de oficiulu s'eu, — si e vorb'a despre o intrebare principiale.

ROMANIA.

Ministrulu interneloru provacă prin unu cerculariu pre prefecti, să face cunoscutu tieraniloru, că pamentulu ce li s'a avisatu este proprietatea loru, de care nu este iertatu nimenui a se atinge, si că aceia, cari au cercatu s'eu aduca la indoela despre acest'a, su-numai resvratitori si inimizci ai patriei si ai tieraniloru, între cari va domni de aici inainte dreptatea ciotandu-se tote apesările si dările nenumarate.

Comisiunea insarcinata de ministrulu culteloru cu cercetarea obiecteloru tienatorie de monastirile secularisate observă cu mirare că

in monastirea „Sarindariu“ lipsescu mai multe pretioase, cari dupa unu inventariu d'în 1862. ar' fi trebuitu să se afle si acum la loculul s'eu. Anume lipsescu: unu anelu cu safiru si diamante mai mari si mai mici si cu 85 de alte pietre nobile de diferita marime, 3 corune mice de argintu s. a. Preste totu lipsescu 27. de obiecte mai multu s'eu mai putienu pretioase.

Dupa aretarea „Monitoriului“ la imprumutulu de 30 de milioane, in Bucurestii s'au suscrisu pan'acum 3,897,360 de piastri.

Ce s'a intemplantu in Iasi?

Iasi, 4. aprilé 1866.

Eri Domineca la esirea d'în Biserica o multime de omeni impluse Curtea Mitropoliei si locul de nainte casei Roznovanu. Pe la 10½ esi P. S. S. Mitropolitulu Calinicu Miculescu d'în biserica. Indata luincungiurara o multime de omeni, Teodoru Latescu in capu, si-lu provocara, se merge impreuna cu densii la Palatu se gonesca pe Locotenenti. „Josu Unirea!“ strigau unii „Revolutie! Nu ve temeti, tineti-ve numai câte-va césuri, vinu Rusii in ajutoriulu nostru“ strigau alii. Si asiã Mitropolitulu cu căr'ja in mana si cu mant'a pe umere se pusè in frunte loru si gl'ota de omeni se indrumă spre Palatu, strigandu „Josu Unirea! Vinu Rusii in ajutoriu!“ — La Palatu eră gard'a militara obicinuita. Védiendu această multime tumultuara, soldatii i strigara se se imprastie. Cetatienii cu minte asemenea i sfatuiră se se duca pe a casa si dacă au dorintie pentru binele tiei, se le spuna cu buna cuvintia, că atunci tota lumea i va asculti. Dar unde se mai gandiau acesti omeni la buna cuvintia? Majoritatea loru, straini platiti si imbetati, nici nu intielegă pe cei ce vorbiau si asiã tumultulu mergea crescendu. Sergeantii, mai alesu Comisariulu departirei I. D. Mighiu si detera tote ostenelele pentru a restabili ordinea; o parte d'în omeni se si retrase, Mitropolitulu se duse in Casinulu d'în coltiu alu banului Turcescu; inse plebea platita nu se potoli, ea voia cu ori ce pretiu scandalu: luã era-si pe Mitropolitulu in frunte si navali d'în nou spre Palatu. Atunci soldatii, parte cu baioneta parte cu patulu puscei, gonira plebea inapoi. Mitropolitulu, tremurandu de frica, fugi si se ascunse intr'o pivnitiu vecina. (Ce se aude despre ranirea P. S. Sale, sunt esagerări: si dacă in acea imbulzala de omeni lu-va fi atinsu vr'o lovitura, acest'a nu a avutu nici o gravitate. Eu am vediuu pe Eminentia Sa la 6 ore dupa ameadu si de si eră forte miscatu moralicescu, aflandu-se inaintea Locotenentulu Lascaru Catargiu, dar fiesce eră ca tot-deauna.)

Pe candu multimea ocupă astfelu strad'a mare pana la Palatu, scriitorulu acestoru renduri se dusesse la D. Carpu, unde se afia Locotenentii Domnesce in gazda. Locotenentii erau lenisciti că-ci scieau de cu sera, că banii rusesci aveau se face scandaluri. Atunci intra majorulu Grammontu si le descrie tumultulu de la Palatu. Indata D. D. Lascaru Catargiu si Generalu Golescu invita la cea mai mare moderatiune si ordona a se lasă liberu poporulu intru cătu si-espri cu cuvintia dorintiele sale. Apoi amendoi cu secretariulu in urma pornira indata spre Palatu unde i chiamă detori'a. Acolo se mai afia si Ministrulu Dimitrie Sturza si Prefectulu, in urma veni si parchetulu Procuratorulu, pentru a otari cu moderatiune si in legalitate mesurile necesarie.

Me coborii si eu pe josu spre Palatu. Eră la 11¼. Tote pravalile se inchideau, omenii speriat pretutindinea, toti cetatienii romani se retrageau fugindu de la Palatu spre casele loru. D'în ce me apropiâmu mai multu spre Palatu, nu mai gasiamu de cătu figuri straine si amenintetorie, postate cu ciomegele pe strada, pintre densii multi Polonesi, multi Lipoveni si cu parere de reu o spunemu, multi Jidovi²⁾. Josu Unirea! strigau multi cu unu accentu strainu.

Atunci unu peletonu de militari in buna ordine se pusè in marsiu de la palatu in susu spre Mitropolia, plebea se retrase inaintea loru, cu insu-mi trecu liberu pintre densii pana la Palatu. Anca nu se intemplase nimica mai gravu. Soldatii se reintorsera la Palatu, Locotenentia ordonase se nu se dè focu cu nici unu pretiu in contra plebei, de cătu dupa o comanda espresa.

La 11 si jumetate cavaleria trecu in gona strad'a cea mare si se asiedu si ea la Palatu. Inaintea ei nimine nu s'a impotrivotu, dar dupa densa indata s'a atrupatu plebea d'în nou, locul d'inaintea Roznovanului se implu de tumultuanti cari deodata scosera ca d'în pamentu pari, ciomege ferate, câte va pusce si pistole, stricara pavagiulu si se armara cu bolovanii stradei. D'inaintea casei lui Roznovanu se strigă: doi galbeni de omu pentru ori cine ne ajuta! Vedre de vinu se impartiau pintre omeni, D. Teodoru Latescu

²⁾ Ce spiritulu rătăcit'a intratu in o parte d'în evrei ca se-si perda pacinicia obicinuita caracteriului si se via cu ciomege in contra Guvernului! Invitam pe omenii cu minte d'întré coreligionarii loru să sfatueasca pe cei amagiti si se le arete, unde-i pote duce in vremile de asta-di acea cale de revolta.

eră intieptulu cu gur'a cea mai mare, si deodata, candu unu peletonu de vr'o 25 soldati pedestri se inainta spre ei ca s'eu imprastia, incepura a da cu bolovani, de josu si de prin ferestre, pistole fara descarcate asupra militiei, doi soldati cadiura josu loviti de morte; plebea infuriata prin bani si beutura alungă pe cei 23 remasi pana la port'a Treisfetiteloru. Acum nu mai eră chipu de intardiare. Onorea Natiunei si a militiei, siguranti'a cetatieniloru eră pusa in jocu; se dede soldatiloru odinulu de a se apară cu foculu pusceloru. Prim'a descarcatura se facu in aeru, plebea totu nu se lenisci, atunci câte-va pusce fura slobozite in mizoculu ei si vr'o cinci individi picara indata josu. Lupt'a eră angagiata. Unu omu pusu de preoti rusofili tragea totu meru clopotulu celu mare alu Mitropoliei ca de focu. De doue ori cavaleria matura strad'a cea mare pana la coltiulu caselor lui Neuschotz, arestandu pe ori cine se impotriva si ducendu-lu la garda, de doue ori plebea se readună d'în casele lui Roznovanu si d'în Mitropolia. A treia ora in fine in urm'a cavaleriei se asiedu si infanteria pe strada, unu peletonu strabată in casa Roznovanu, in capulu loru Vasiliu Pilatu, eroulu de la 11. februaru, si arestă acole pe D. Nicolae Roznovanu, Ceauru Aslanu, pe Teodoru Latescu, si pe avocatulu Panaiotu Christea. Teodoru Latescu eră legatu la capu, comesi'a i eră petata de sange; dar' suntemu detori a constat că-si pestrase totu curagiulu. Dar' Roznovanu si Aslanu erau desfigurati, ingalbeniti, ca nisce omeni lasi de despretiuitu si stringeau bratiulu femeiloru pe cari le adusesera cu densii, sciundu că sub acestu scutu femeescu voru află o garantia in contra indignatiunei publ. I mustră in fine consciinti'a si pe acesti coconasi depravati; incepeau si ei se veda, că d'în or' ce punctu de vedere este o infamia de a plati si de a imbeta omeni, care se si perda viet'a fără se scie pentru ce, pe candu Dloru, in a caroru interesu se petreceau tote aceste, nu s'au pusu cu peptulu pentru cauz'a loru, ci s'au asiediatu pe canapea privindu maceri'a plebei si a militiei.

Acei cinci cu cele patru coone de langa densii fura condusi cu cea mai mare politetia la Palatu, barbati se arestara la cancelaria comandanturei, er' damele dupa grabnic'a interventiune a Prefectulu Golescu, fura indata retramise acasa, Madame Roznovanu in trasura cu D. Primaru, celelalte trei dame in alta trasura escortate de unu oficeru calare.

Indata se coborira Procurorii la cei arestati si le luara depositiunile ca unora ce au comisu atentatulu prevēdiutu la art. 81. a codicelui criminalu si pe-depsitu cu munca silnica pe vietia.

La doue ore ordinea eră restabilita, tota revolta (cravalulu) tienuse doue ore si jumetate. Se mai faceau numai arestări de persone suspecte.

Perderile au fostu urmatoarele: 2 militari morti si 15 militari râniti, d'în plebe 15 morti; numerulu ranitorulu nu lu poturamu constat. — Eă in su-mi am vediuu patru d'în morti, unulu vis-a-vis de biserica Catolica si trei sub arcade; acesti patru mi-au părutu a fi straini, esteriorulu loru eră de vagabundi destramati.

Militia a campatu restulu dilei si tota noptea inaintea Palatului si a Mitropoliei. Cea mai completa lenise a domniului si domnesce.

Dar' ce facea Mitropolitulu in acestu timpu? Mitropolitulu eră ascunsu in pivniti'a unui rachieru. Pe la 6 ore unu diaconu se presintă la autorulu acestui articolu si-lu rogă se vie in ajutorulu Mitropolitulu Calinicu, caruia Prefectulu Politiei i a incuviintiatu intrarea in Mitropolie „pentru a-si caută ran'a.“ In adeveru acestu ordinu alu Prefectulu esiste si astfelu me dusei cu diaconulu la rachieria si dupa câte-va indoele, vediuu scosu la lumina pe P. S. Sa — d'în pivnitiu, imbracatu in o blana de rēndu cu postavu verde. Candu se ne suim in trasura, o ordonantia ne veni d'în partea Locotenintiei, poftindu pe Mitropolitulu la Palatu. Si astfelu, in contra intentiunei cu care amu intratu in acest'a afacere, acompaniatu de oficerulu Gherghelu, furamu condusi la Palatu si Mitropolitulu se introduce in sala Locotenintiei, unde, cătu pentru cautarea fisica a P. Sale, D. Lascaru Catargiu i incuviintia or' ce inlesnire, precum de sine se intielege. Noi esiramu d'în sala, lasandu pe Mitropolitulu a depune descoperirile P. S. Sale in trist'a cauza in care pare a fi luat u parte asiã de ne-chibzuita.

Cu acest'a am terminatu espunerea faptica a celoru intemplete. Totu ce se dice si se vuese in contra sunt inventiuni. „Vocea Natiunale.“

MONARCI'A AUSTRIACA.

Vien'a 26. apr. Diurn. „P. Lloyd“ i-se scrie: Stimulatiunea impacitatoria nu dispare, si folle inspirate au capetatu instructiune, ca să scrie in unu spiretu cătu se pote de impacitatoriu si se constatē die, să in Austri'a cu deosebire in Boemi'a si Silesi'a se va intemplă desarmare perfecta. Corespundintele aude, că demandarea

despre desarmare, precum si despre aceea, ca pentru provinciile amintite se nu se conchiame mai multa nice licentiat nice reserve, s'au tramsiu la oficiolatele respective inca in 22. apr., acest'a inca e unu documentu, ca Austria a inceputu desarmarea. Corespundintele amintitu a intielesu d'in fute bine informatu, ca situatiunea cestiunii presfinte e a se multieml Maiestatiloru Sale, cari luara asupra-si resolverea causei scestei-a. Se vorbesce, ca convoirea acest'a s'a intemplatu, ca si tratatulu de Gastein, fara scirea ministriloru.

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. Parisu 26. apr. Guvernulu italianu s'a dechiaratu serbatoresce cabinetulu francescu si anglu, ca faimele privitorie la concentrarea de cete ostesiesci pre la fruntariile Venetiei, nu-su adeverate; atare concentrare n'a ordenatu si inca n'a conchiarnatu nici o reserva.

In afacerea principatelor romane s'a tinutu in 24. aprile conferintia. „Moniteur-ulu“ scrie ca s'ar fi facutu vorba prin diurnale, ca principatele dunarene ar' trebui se si-alega unu domnu interimale pre vr'o 4—5 ani, a carui guvernare apoi s'ar potè prelungi. Dupa „Moniteur“ scirile d'in Bucuresti spunu, ca acest'a combinatiune o recomanda agintii mai multoru poterii mai. Totu acelu diurnalu observa, ca intre principatele unite si intre Angli'a s'au escatu nescari greutati in cestiunea de pescuitu.

Parisu 26. apr. La Berolinu se tramise o nota austriaca mai noua, carea contine orsi-cari proiepte specificate in privintia modalitatiloru desarmarii, totu odata da espressioni dorintiei, ca cestiunea principale se nu se de-laturedie d'in caus'a evinimentelor militari, si in urm'a acestei-a se se proieptedie neamanatu nescari pertractari mai noue in cestiunea ducateloru.

Parisu 24. apr. Unu corespundinte alu diurn. „Köln. Ztg.“ aude, ca intru inceputu o s'a formulatu intre Austria si Prussia convoire, carea sta aproape de o aliantia defensiva-ofensiva. Cu acest'a, inca nesuscrita, contele Arese se tramise la Paris; Napoleone alu III. fece mai multe exceptiuni in contr'a astorufeliu de confederatiuni, si se dechiara pre langa una aliantia, carea ar' ave caractru espresu pentru ori ce eventualitati. „Gaz. de France“ e neindestulita cu portarea Austriei, candu resbelulu si asiè e neincungiurabile. Acesta foia crede, ca Austria mai nainte ori mai tardiu va abdica de Venetia pre langa unu pretiu de, desdaunare banala.

ANGLIA. Cestiunea de reforma. Dupa scirile d'in Anglia proieptulu de reforma la cetera a dou'a probabiliitate va fi respinsu. Guvernulu numai la o maioritate de 10 voturi a potutu conta, inse acum si acest'a e dubia, de orace cati-va d'intre liberali s'au aliatu cu torii. Guvernulu nu-si va retrage proieptulu de reforma, si dupace ministeriulu a dechiaratu de repetite ori, ca cu totu pretiulu voiesce a efectu reform'a in Londonu se crede de securu, ca ministeriulu lui Russell va repasi. Ore pre cine va recumenda Russell de urmatoriu? Scirile d'in Anglia dicu, ca nesminttu pre lordulu Derby, fiindca in impregiurarile de fatia nu si-ar potè alege pre altulu. Nu se pote prevedè, ca ore primu-va lordulu Derby presiedintia ministeriului séu va recumenda pre lordulu Stanley ca pre unulu mai aptu: ore cestu d'in urma pre Disraeli séu pe Northcote lu va alege la ministeriulu de finantia, si pre Malsbury séu pre altu cine-ve la ministeriulu de esterne; nu se sci, ca ore Disraeli intrà-va in cas'a lordiloru si ore intrà-va Derby in cabinetu ca ministru fara portufoiu; in fine nu se pote prevedè, ca ore deveni-va guvernulu in pusetiune mai favoritoria si potè-se-va efectu vre-o invoire onorifica in privintia proieptulu de reforma.

Contribuiri la balulu si concertulu tenerimeci romane de la universitatea d'in Pest'a, tinutu in 12. faur. 31. jan.

(Urmare d'in nrulu 26.)

24. Blasiu. Colect. d. Alesandru de Neagoe, 3 fl., Esc. Sa d. Ales. St. Siulutu, metr, 5 fl., Rdiss. dd. Constantinu Alutau, can. 2 fl. Tim. Cipariu, can. 2 fl. I. Chirilla, can. 2 fl. Ant. Vestemianu, can. 1 fl. Il. Vlassa, can. 2 fl. Const. Papfalvi, can. 2 fl. J. Fekete Negrutiu, can. 5 fl. Greg. Mihali, can. 2 fl. Stef. Manfi, not. cons. 1 fl. DD. Basiliu Puianu, jude cerc., 2 fl. Unu tata de familia, 1 fl. Zaccaria Branu parocu 1 fl. Beniaminu Fulep. negot. 2 fl. Mih. Tipografu,

prop. 2 fl. Dan. Ödön, negot. 50 xr. Petru Gram'a, propr. 1 fl. Carolu Schieszl, apot. 1 fl. Sim. P. Mateiu archiv. metrop. 1 fl. Nicol. Tipografu propr. 1 fl. Dr. Ioane Bobu, prof. 2 fl. Mih. Grama negot. 1 fl. Daniel Mih. negot. 2 fl. Clerulu teneru, 1 fl. 50 cr. B. Balintu prof. 1 fl. Gav. Popu, prof. 1 fl. Bas. Crisanu, prof. 1 fl. Dem. Faragó prof. 1 fl. Dna Covrigu Teodoru 3 fl. I. Papi, par. 1 fl. Alimpiu Blasianu prof. 1 fl. Ioane Ignatu, prot. 1 fl. Ioane P. Lászlo, 1 fl., Nic. Solom., prof. 1 fl., Ioane Balintu prof. 1 fl. I. Popescu, prof. 1 fl. Alesandru M. Micu, prof. 1 fl. I. M. Moldovanu, prof. 1 fl. G. Ratiu prof. 1 fl. Unu romanu d'in capulu Blasiului, 2 fl. Greg. Pongratiu, 1 fl. Vas. Albinu, 1 fl. Septimiu Albinu, 1 fl. Liviu Albinu, 1 fl. I. Milutinovic, 1 fl. Arone Boeriu prof. 1 fl. Sum'a . 71 fl.

25. Morlac'a. Colect. Rdis. d. Anania Popu, protop. 4 fl. Sim. Popu, not. 1 fl. Georg Lucariu, jud. com., 50 xr. Nic. Rosca, not. 2 fl. Gregriu Bitau, 1 fl. I. Petrisioru, preotu, 2 fl. Dan. Galu, not. 2 fl. Petru Olariu, preotu, 2 fl. Ales. Fodoru, preotu, 2 fl. Vas. Porutiu preotu 2 fl. Teodoru Bolosiu, preotu 2 fl. Ales. Marcu, preotu, 2 fl. Iosifu Savu, preotu, 1 fl. Ilie Lungu preutu 1 fl. N. Kopacek. jud. cerc. 1 fl. Sum'a . 25 fl. 50.

26. Sighetu. Col. d. Ioane Busitie prof. 2 fl. Ales. Lazaru, protop. 2 fl. Mih. Pavelu vicariu, 2 fl. Vas. Karacsony, protop. 2 fl. Mih. Kökényesy preotu rom, 2 fl. Ioane Hubanu, preotu, 2 fl. Mih. Marina, pentru, 2 fl. Ladisl. Mihalca, jud. supr. 2 fl. Ioane Cziplea, jud. cerc. 2 fl. Ioane Distreanu, telegrafistu, 2 fl. Sum'a . 20 fl.
(Va urmã.)

VARIETATI.

*. * *Multiamita publica.* Subsemnatiu primindu precum in anulu scolicu trecutuu asiè si in acestu curinte, de la pre on. d. protopopu de F. Santãu Vasiliu Popu sum'a de 45 fl. v. a. ce ni s'a impartitu conformu lipseloru nostre prin clariss. d. profes. I. S. Selagianu ca ajutoriu intru continuarea studiiloru, — ne tienemu de cea mai sacra detorintia fiesca a respica marimosulu nostru binefacatoriu cea mai caldurosã multiamita publica comandandu-ne si pre venitoriu in cunoscuta-i liberalitate si grige parintesca. Beiusiu 17. apr. 1866. Vas. Patcasiu, Jancu Ro-

manu, I. Popiliu, J. Lemacu, studintii la gimn. sup. rom. de Beiusiu.

*. * Asta-di (28. aprile) fu primitu vicepresied. casei represent. c. Jul. Andrassy de Maies. Sa intr'o audfintia privata, despre care sperãmu a potè impartesi o p. mai multe cu alta ocafune. Esc. S. Taverniculu a rentorsu de la Vien'a.

*. * Se scie ca diet'a a nemicitu alãgereã deput. Dãcsei d'in cerculu de alãgereã Sz. Cseh. Scirile, ce le avem de acolo, ni spunu, ca poporulu ca si mai inainte e determinatu a-si concentrã voturile sale cu unanimitate in desemnatulu loru, dlu Alesandru Buda. O urmare firesca a caracterulu romanu, care nu se lasa cu un'a cu doue, prin neci unu feliu de infricare, a se departã de barbatulu in care si-au pusu odata incederea. Dovada portarea romaniloru d'in cerculu de alãgereã Ceic'a.

*. * Tramisii dietei Ungariei, taverniculu P. Sényei presied. casei de susu, si c. Iuliu Andrassy vpresied. casei reprezentantiloru, immanuara Maies. Sale a dou'a adresa a dietei in 26. apr. pre la 1/2 1 ora d. a. Maies. Sa esprese sperarea, ca demnitarii si reprezentantii petrundi de momentuosetatea misiunii loru, voru grabi a asterne Maies. Sale, otaririle loru in acele afaceri, de la a caroru ordonare multiemitoria si duratoria depinde poterea si fericirea atãtu a imperiulu cãtu si a Ungariei.

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Popu.
Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.

INSERTIUNI.

Pentru Vapsitorii de Chile.

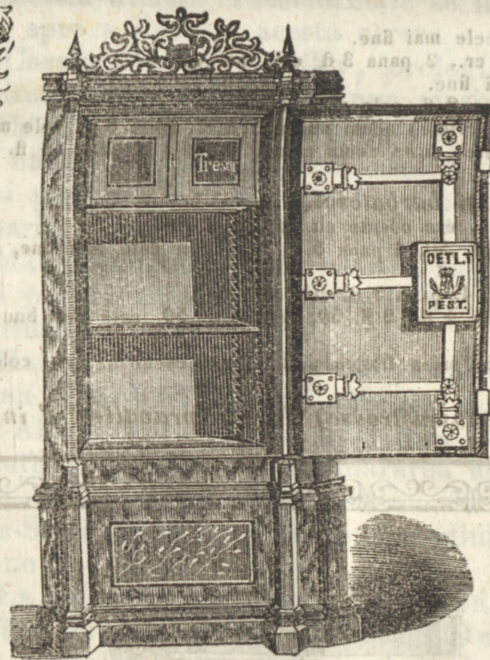
Facandu-mi-se d'in mai multe cetãti d'in provincia superaciã incunoscintie ca agintii in caletoarea loru n'au cercetatu mai multe tienituri, tragu atentiunea dloru vapsitori ca am gat'a mai multe carte de modelu si tramitu spre vedere o carta de modelu intrega pentru 5 fl. cari inse facandu-se cumperatura de mai multe patronce, i scadu d'in sum'a intrega.

A faga de modelele (mustre) cele mai noue pentru vapsirea parietiloru am si schitic de plafonu precum si desemnãture de conturu cu creionulu, pre langa originalele in formatu mare inca si alte cu picture de flori, pome, tienituri intregi si alt. pentru a se lipi pre parieti.

Inscarinãrile se efepuescu indata ca-ce am mare provediune de tote sortile.

Preaplecatu

Jacobu Voith
Vapsitori si desemnãtoriu, strat'a Crucea-mare, (Gr. Kreuzgasse) Nr. 16, in Pest'a.

I. fabrica ung. r. priv. de
CASSE
secure contra focului si spargerei
cum si de
versatura de feru

FRATILORU OETL

in Pesta, Theresienstadt, Grabengasse

recumenda productiunile loru cele solide de sicrie, cassette, mese de scris, incueteri secure pentru usie, asemene la-cate, tãscuri de a copiã epistole etc. Asemene fabrica si scaune de acoperementu, cupole, ferestre, usie secure contr'a focului.

Acesta fabrica fiindu impreunata cu versatoria de feru propria pote produce cu inlesnire masine, precum si cige pentru architecti si dulgeri, unelte de redicatu, masini de gauritu, scaune strugaresci instrumente pentru more de aburi si ventu, si versature moli pentru masinisti.

Contiene o multime de modele forte cu gustu de obiecte de arhitectura, àdeca balustre pentru trepte, Balcone, Gratie de palisade si incungiurarea gropeloru. Asemene suntu de recumendatu gratiele pentru canaluri patentate, precum si incuieri ermetice de canale si canale de apa pat. cari inlocuescu canalele cele de pana acum de marmoru atãtu de scumpe. Pretiulu cum si bilete de modelu de obiecte architectice se trametu gratis.

Depusetoriulu principale e la N. Schuk et Co., cornulu stratei regelui (Königsgasse) unde suntu espuse si fabricatele nostre la vederea p. t. cumperatori.

Cassele nostre pentru bunetatea si securitatea loru contr'a focului si a spãrgerii la espusetiunea de estutempu, fura premiate cu medalia de clasea I.
(4—6)

Antãia Fabrica ung. de Masine de Cosutu

a Asotiatiloru

TRUPP si STRUSCH

Depusetoriulu e:

in Strat'a-Palatfnului, Nr. 20. Anghiulu Gradine Széchenyane, in Pest'a

Ni luãmu libertatea de a face cunoscutu onorateloru Familio si indusriantiloru, ca noi am infintiatu aici fabrica de masine de cosutu.

Indelungat'a esperiintia in cele mai mari fabrice d'in Americ'a, Paris, Londonu si Germani'a ne aduse in placut'a pusetiune de a potè vinde cu 20%, mai estinu de cãtu fabricantii straini masinele lucrate cu aceea-si soliditate si tenacitate. Spre a dovedì tenacitateã si a ascurã pre onor. publicu dãmu in scrisu garantiã pre doi ani, si reflectãmu totodata a nu se da credimentu agintiloru cari, pentru a magi pre cumperatori, promitu garantiã pre 5 ani, fara a o potè tienè, de ora ce inse-si fabricale cele mai mari si mai renumite a Americai numai pre 1—2 ani garantuescu.

Incunoscintiamu totodata ca avemu in depusetoriulu nostru si parti singuratece de Masine de cosutu a nume: Aparate de infrumsectiare, tivitorie felurite, cosutãrie de prime (cordèle), etc. etc. Si primimu estinu reparature.

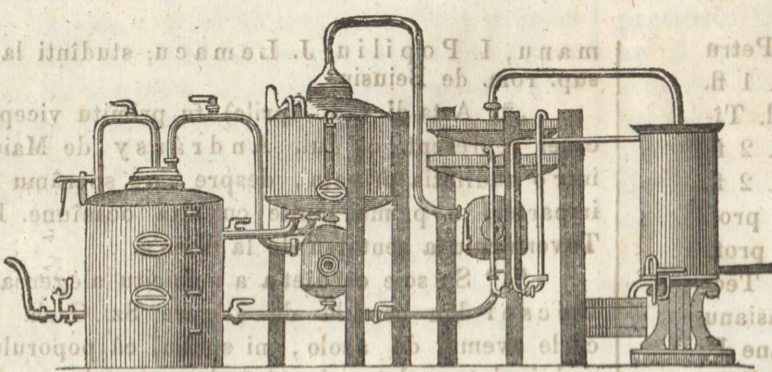
4—4

Preaplecati

Trupp si Strusch.

Francescu Dobos

Fabricant de Masine si de unelte de metalu
in Pest'a
Theresienstadt, Fabrikengasse Nr. 15.

se recomandă a găti totu felulu de

Aparate cu Abur și Intocmiri de
Mășini pentru Vinarsarie, Fabrică de
Săharu, Bierarie, Fabrică de Oleu,
Vapsarie, Scalde de abure și pentru
asiediaminte de splatu, etc.

și produce anume fabricate

De feru și masine

- Caldari cu abure de tota marimea și constructiunea
- Caldari de feru d'in celu mai bunu feru de Str'a
- Recitorie
- Filtratie
- Reservatorie
- Uscatorie
- Sfarmetorie de cartofi și alt.
- Masine de Maisiu
- Pumpe de biere și maisiu
- Pumpe pentru spiretu și apa
- Pumpe rotatorie
- Masine de toru metala.

Arama și Metale

- Aparate de arsu spiretu și de rectificatu
- Aparate de Vacuu
- Aparate destilatorie și caldari
- Recitorie pentru bierarie
- Aparate cu abure pentru splatu și uscatu
- Aparate cu abure pentru nutretie
- Aparate a ferbe colorile pentru vapsarie
- Caldari de feru
- Recitorie
- Stracrotorie
- Aparate de Douche pentru scalde de abure
- Cuptorie cari inaldiescu cu abure seu cu apa pentru case de plante, ospetarie și asiediaminte publice.

A fara de aceste am in depusetoriulu meu armature pentru caldari cu abure, tievi de arama, cepuri de alama (messing) etc. etc. prin urmare potu efeitul grabnicu or ce
Pentru buna constructiune, soliditatea lucrului și tenacitatea materialeloru stau bunu, și staruescu a justifica in tota privinti'a increderea ce mi-s'au datu pana acum.

Inca nu s'a mai intemplatu vendiare

cu pretiuri atatu de scadinte, care se intinda on. lui publicu folosulu straordenariu, ca si acum in Vien'a in cea mai mare negotiatiura de pandia de Rumburgu, s'a primitu spre vendiare, de la una

MASA CONCURSUALE

tieseture de pandia de Rumburgu și de Olandia

Unelte de mesa, stergarie, 2000 de duzine de sudarie de pandia și batista, 20,000 de camesie d'in cea mai frumoasa pandia de Rumburgu pentru barbati și femei, renumite prin eminenta calitate și efitnitate

pre diumetate pretiu de Valore

Se vendu cu garantiu pentru pandia nefalsificata și adeverata mesura de coti.

Comperaturele pre bani gata, seu cu post'a dupa primire, se efeituescu cu acuratetia și sunt a se adresa la:

S. Meth in Vien'a

La comperature de camesie barbatesci se recere a sci largimea la grumadi.

Pretiiurile pandiei.

Valu de 30 coti pandia de tortu albu,	pretiuitu 16 fl., acum numai 8 fl.
1 " 30 " " de casa (toru de mana)	pretiuitu 20 fl., acum numai 10 fl. 50 cr.
1 " 30 " " de creas (albita)	pretiuitu 20 fl., acum numai 10 fl.
1 " 30 " " de iinu pentru camesie	pretiuitu 24 fl., acum numai 12 fl.
1 " 30 " " de Rumburgu genuu	pretiuitu 25 fl., acum numai 13 fl.
1 " 30 " " de Rumburgu pentru camesie	pretiuitu 30 fl., acum numai 15 fl.
1 " 38 " " pandia de atia, de Olandia	ptiuitu 28. fl. acum numai 14 fl.
1 " 40 " " paudia de atia, Rumburgu	pretiuitu 32 fl. acum numai 16 fl.
1 " 50 " " tiesetura de Olandia	pretiuitu 40 fl. acum numai 20 fl.
1 " 50 " " dto d'in patria	pretiuitu 48 fl. acum numai 24 fl.
1 " 50 " " tiesetura belgica	pretiuitu 60 fl. acum numai 30 fl.

Totu felulu de pandia de Rumburgu valulu de câte 50 si 54 coti costa acum numai 22, 24, 28, 32, 35, 40 pana 50 fl. cele mai fine.

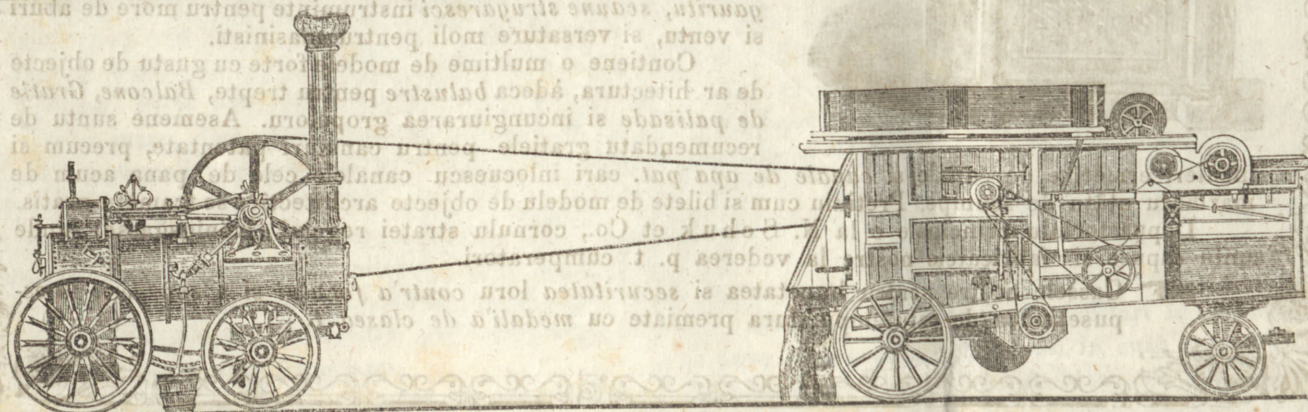
Pretiiurile sudarielor și uneltelor de mesa.

- 1 Duzina de sudarie mice de pandia costa numai 1 fl. 20 cr.
- 1 " " mai mariflore costa numai 2 fl. 50 cr. pana 3 fl. 50 cr.
- 1 " mari, Rumburgu, costa acum numai 4, 5, 6, 7 pana 8 fl. cele mai fine.
- 1 " de serviete de damast p. cafea, albe și colorate, acum numai 1 fl. 80 cr., 2 pana 3 fl. cele mai fine.
- 1 " stergarie pentru bucataria acum numai 2 fl. 50 cr. pana 3 fl. cele mai fine.
- 1 " stergarie de damast seu serviete de damast, acum numai 5, 6, 7, pana 8 fl. cele mai fine.
- 1 Aparatu de mesa damast. Rumburgu, pentru 6 persone (ad. 1 fatiariu de mesa și 6 serviete) acum numai 5, 6, 7, pana 8 fl. cele mai fine.
- 1 Aparatu de mesa, damast. Rumb. pentru 12 persone (ad. 1 fatiariu și 12 serviete) costa acum numai 10, 12, 14 pana 16 fl. c. m. f.
- 1 Linteolu ne tivitu, lunga de 3 coti, latu 2 coti, 3 fl.

Pretiiurile albeloru (rufe) semeesci și barbatesci.

Camesie pentru domne, pandia de Rumburgu seu de Oland. netede 1 fl. 80, un'a, era cosute cu flori 2 fl. 80.
Camesie pentru domne, pandia de Rumburgu seu de Oland. cu cosutura fina 3 fl. 50, 4 pana 5 fl. un'a d'in cele mai fine, cari mai nainte costau de trei ori mai multu.
Camesie pentru barbati, pandia gen. de Rumb. și Oland. costa un'a numai 2, 3, 4, pana 5 fl. cele mai fine.
Cele mai fine și frumoșe camesie francesci de Sirtingu, albe seu colorate, costa 2 fl., 2 fl. 50, pana 3 fl. 50, cele mai bune.
Brace (ismene) p. barbati pandia tare, 1 fl. 50. ungresci 2 fl. par.
Cu pretiuri ne auditu de entae se vindu: acopereminte de patu, si fatiarie de mesa francesci, de lana, cachemir, cu coloraturele cele mai frumoșe, bucat'a cate cu 5, 6, 7, 8, 9 pana 10 fl.

Localitatea de vendiare e: in Vien'a, Calea Turnu-Rosiu (Rothenhumstrasse) Nr. 29. pravaliea d' in anghiu

Fabric'a de macine economice

STEFANU FARKAS

in Pest'a, Calea Ullö-ana Nr. 5.

Recumenda on. publicu plugurile (aratrele) sale bine intocmite d'in feru tornatu seu ciocanitu, pretiurile sunt urmatoriele: Cele de Nr. I. fl. 18., Nr. II. fl. 16., Nr. III. fl. 15., Nr. IV. fl. 14., Nr. V. fl. 13. Carutia de aratru cu osia de feru, ce se potu intrebuintiia la fie care aratru, pretiulu 10 fl.

Mai de parte.

Ciururi bine construite, a nume pentru venturatu, intocmite spre a curati totu felulu de grane, pretiulu 45 fl. mai mare si care cerne pre di 150 de mesure pretiulu 55 fl. si mai mare cu 65 fl. — Trieratorie cu potere de doi cai 450 fl., pre di triera 100 de cruci de grau, — pretiulu unni-a cu potere de trei cai 500 fl., triera pre di 120 de cruci de grau, — cu potere de 4 cai 600 fl. triera pre di 150 de cruci. Macine de trieratu proyedute cu constructura de a curati si a pune in saci, cu potere de 6 cai 1400 fl. pre 4 cai 1200 fl., cu abure de dupa modelulu de mai sus 3500 fl. tote stau gata spre vendiare, — precum si macine de semenatu, de macinatu (moră, resnitia) demicatorie de paie și sfarmatorie de cucurudiu, dandu-se garantiu pentru bunelata lor; — asemenea macine idraulice (de scosu apa) cari se punu in miscare prin abure, seu cu potere de 4 cai, si tragu intr'o ora 800 de urne (acove) de apa. Astfelu de macine sunt indemanatece pentru a uda semenaturele seu a scurge apa d'in balti și lacuri, apoi si spre a scalda oile, (a face douche) etc. pretiulu unci asemenea macine fara constructura de miscatu, e 250 fl.

Ponderosu pentru parinti!

Adeverat'a educatiune nu pote mai multu ignora necesitatea invetiarei limbeloru straine viue. Traimu intr'o epoca in care poporele dorescu a se intielege și ferici unele pre altele. Teritoriele poporeloru se grabescu a se apropiã de olata prin calile ferate, corolariulu acestor'a e, ca inim'a urmeza materiei, spiretulu inimei spre a potè sterpi pentru totu de un'a burucari'a cea necurata a invidiei. *Cu câtu vorbimu mai multe limbe, cu atatu stamtu pre unu gradu mai inaltu a culturai omenesci, și cu atatu mai multi individi intramtu in societatea cea mare; fiindca potemu castiga meritu sciintiei nostre pre teritriu mai departatu.*

Abie potemu da copiiloru unu meritu mai mare decatu acel'a a sciintiai limbelor. Dar limbele trebuie invetate de timpuriu, inca in copilaria, carea se recumenda mai multu pentru acestu scopu. Limbele inse trebuie invetate dupa metoda viua adeca dupa metoda.

Spre acestu scopu am redicatu institutul meu de educatiune, in care se primescu spre crescere, pre langa nutrimentu și tota ingri-girea copii de ambe sesele dela 2, 10—12 ani fara diferentia de relegiune și nationalitate. In institutul meu se afla trei francese cari propunu acest'a limba, pentru cea engla o anglesa. Asemene am unu baiatu francesu, care converseza jocandu-se și petrecundu-si tota diu'a cu elevii miei. Elevii și elevete miei incepu a vorbi francese indata dupa unu cursu de 5—6 lune. Am elevi de 8—9 ani cari vorbescu patru limbe: ungresce, nemtiesce, franceșce și anglesescce. Pre langa ace'a potu areta pre-grese destinte in tote sciintiele necesarie, pre-cum și in fortepianti și desemnu. *Pefectiunezu in cele 4 limbe amintite, pre ori ce copilu pana la alu 10-lea anu alu etatii sale.*

Afara de aceste, mai are institutul meu inca unu altu scopu, nu mai putinu ponderosu. Adeca primescu copii, pre cari unu altulu n'a fostu in stare ai cultiva; cari au o frica mare de invetiatura, cari suntu timidi, confusi, in-fricati, fara talentu, inerti și aprobe de corumpere. Apelatiunea la natura o consideru numai de amagire. Am cultivatu pan'acum siese copii idioti; și apromitu a face acest'a si acumu dupa placu in limb'a magiara, germana, francesca seu anglesa. Acesta dechiaratiune a mea d'in urma o pote publica liberu ori ce foe culta d'in Europa și America pre langa adaugerea numelui meu.

Cu programulu meu sierbescu ori si cui.

Locuintia: Pest'a, Götter Gasse nro 6.

(6—6) **Emerich Görög**

educatoriul.

Orologie bune si efitne d'in depusetoriulu a totu felulu de orologie a lui

D. LEITNER

Orologiariu

Strat'a Sca'deloru (Badgasse) in cas'a baronului Szöreyi langa Caffeequelle.

Mare algere in totu felulu de orologie bine regulate, cu garantiu pre unu anu; neregulate se vendu cu 2 fl. mai efitnu.

Pretiulu Curinte

Orologie cilindrice cu patru Rub.	fl. 10
dto mai fine	fl. 14
dto cu capsula aurita și saritoria	fl. 12
dto mai fine	fl. 13
Cilindre cu 4 Rubini	fl. 14.50
Cilindre cu doue capsule	fl. 15
dto mai fine si aurite	fl. 15.50
Ancore cu 13 Rubini	fl. 15
dto mai fine cu 15 Rubini	fl. 17.50
Ancore cu doue capsule	fl. 17
dto mai fine, argintu masivu	fl. 19
Ancore anglcesi cu sticla de cristalu	fl. 18
dto mai fine	fl. 22
Ancore pentru ostasi, Savonete	fl. 19
Remontore, calitate fina	fl. 17—25.50
Remontore Savonete	fl. 31
Orologie de aur.	
Cilindre, auru nr. 3, cu 8 Rubini	fl. 28
dto capsul'a interioare de aur	fl. 36
Orologie pentru domne, cu 4 si 8 Rub.	fl. 22
dto capsul'a inter. de aur, mai fine.	fl. 32
Orologie pentru domne, spoite, cu diamanti	
capsul'a int. de aur, 8 Rub.	fl. 36
Savonete pentru domne, 8 Rub.	fl. 38
dto capsul'a int. de aur, spoite	fl. 45
Ancore cu 13 Rubini	fl. 36
dto mai fine, capsul'a int. de aur	fl. 43
Ancore cu doue capsule	fl. 52
dto capsul'a interioare de aur de la fl. 60, 70, 80, 90, 100 pana 150	
Ancore pentru domne	fl. 45
dto cu sticla de cristalu	fl. 65
Ancore p. domne, cu acoperisiu duplu	fl. 52
Remontore, tare in aur	fl. 100—160
Treditorie, fl. 5, cu orol. fl. 7.	

Celu mai mare Depusetoriu de Pendule

Pendule ce se tragu totu a dou'a di	fl. 11
dto a opt'a di	fl. 16, 20, 22
dto cari batu orele și jumetiile fl. 20, 32, 35.	
dto cari batu și patrieriele de ora fl. 50, 55, 60.	
Regulatorie pre o luna	fl. 28, 30, 32.
Impachetarea pentru pendule costa 1 fl. 50 cr.	
Reparaturele se facu cu acuratetia, insarcinariile d'in provincia pre bani gata tramisi inainte seu dupa primire pre langa reimbursare prin of. postale se efituescu cu grabnicia. Se primescu și Orologie in schimbu.	